

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.544/2022/3.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Till Veronika ügyvéd, ügyvéd címe

Az alperesek:

I.r. alperes, alperes címe – I. rendű

II.r. alperes, alperes címe – II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Bodolai László ügyvéd, ügyvéd címe – az I. és II. rendű alperesek képviseletében

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 62.P.20.947/2022/14.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] 2022. február 28. napján az I. rendű alperes az általa szerkesztett portál internetes portálán megjelent „cikk címe” című cikkében bemutatta a portál2 portál információra hivatkozva a ingatlan címe. szám alatt található korábbi települési párt pártiroda tulajdonosainak változásait 2008. évtől, valamint az ingatlan átruházásának körülményeit és a vételár összegét.

Az írás – többek között - az közölte, hogy „áron alul vehette meg pártjától az párt korábban állami tulajdonban lévő, települési irodáját felperes, a párt helyi elnöke, aki kevesebb mint húszmillió forintot fizetett a kétszáz négyzetméteres kertvárosi ingatlanért (...) [amely] állami tulajdonból a párthoz került, majd hét évvel később csökkentett áron megszerezte felperes, aki ezzel a saját pártját is megkárosíthatta. (...) A vételár mindössze 19,2 millió forint volt (...) az akkori átlagos települési négyzetméterárak kevesebb mint negyedéért kelt el az épület, az párt tehát jelentősen veszíthetett a kerületi elnök ingatlanszerzésén.”

[2] A felperes a cikk személyét érintő közlései miatt helyreigazítást kért, amelynek az I. rendű alperes nem tett eleget.

[3] A felperes keresetlevelében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest sajtó-helyreigazító közlemény közzétételére az alábbiak szerint: „Helyreigazító közlemény: 2022. február 28. napján a www.portál online felületünkön közzétett „cikk címe” című online cikkünkben valótlanul híreszteltük, hogy felperes áron alul vehette meg pártjától az párt korábban állami tulajdonban lévő, települési irodáját. A fenti cikkben valótlanul híreszteltük, hogy felperes csökkentett áron szerezte meg az párt pártirodáját, valótlanul híreszteltük, hogy ezzel felperes a saját pártját is megkárosíthatta. A fenti cikkben valótlanul állítottuk továbbá, hogy az párt jelentősen veszíthetett a kerületi elnök ingatlanszerzésén.”

A II. rendű alperest a perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Keresete indokolása szerint a helyreigazítani kért közlések minden ténybeli alapot nélkülöznek, mert a cikkben hivatkozott adásvételi szerződés megkötésének időpontjában nem volt pártelnök, de még párttag sem, továbbá a romos állapotú ingatlant lakóházzá alakította saját költségén, jelentős anyagi beruházást eszközölve.

[4] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérték. Álláspontjuk szerint a kifogásolt közlések nem tényállítások, hanem az újságíró rendelkezésére álló valós tényekből, adatokból levont okszerű

következtetései, amelyek véleménynek minősülnek, és a közügyek szabad vitatását lehetővé tévő szabad véleménynyilvánítás alkotmányos védelme alatt állnak. Az alperesek továbbra is a kereset elutasítást kérték. Előadták, hogy az a körülmény, hogy a felperes csak később lett párttag, illetve elnök, lényegtelen tévedés, nem bír relevanciával jelen per eldöntése szempontjából.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 95.250 forint perköltséget, valamint külön felhívásra, a felhívásban megjelölt módon és időben a Magyar Államnak 36.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

Határozatában ismertette Magyarország Alaptörvénye B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (1)-(3) bekezdéseit, a IX. cikk (1), (2) és (6) bekezdéseit; a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdését, 10. §-át, 12. § (1) bekezdését; a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) és (2) bekezdését, a 496. § (1) és (2) bekezdését; az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB számú határozatát, a 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatát; a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának PK 12., 13. és 14. számú állásfoglalásait.

Megállapította a felperes által sérelmezett első és második sérelmezett közlést együttesen értékelve, hogy nem valótlan tényállítás az, miszerint kevesebb mint húszmillió forintért vehette meg pártjától a párt helyi elnöke az párt települési irodáját. Kifejtette, hogy az átlagolvasó szempontjából értelmezve az ingatlan tulajdonjogának felperes általi megszerzése és a vételár összege a cikkben igazolt, valós tényközlések, amelyeket a szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága alapján a sajtónak lehetősége volt közölni.

Kifejtette az első és második sérelmezett tartalom körében, hogy az a cikkbeli közlés, miszerint az adásvételi jogügylet áron aluli volt, valamint az alacsony vételár miatt a felperes saját pártját is megkárosíthatta, az újságíró rendelkezésére álló tényekből levont okszerű következtetések, amelyek véleményként értékelendők, és amelyekkel szemben sajtóhelyreigazításnak nincs helye.

Előadta, hogy az sem vitatott, hogy a felperes csak az adásvételi szerződés megkötését követően lett párttag, illetve helyi elnök, azonban ez a cikk tartalma szempontjából lényegtelen. Az írás ugyanis nem állítja, hogy a felperes pártelnöki minőségében szerezte volna meg az ingatlan tulajdonjogát, hanem csupán a felperes azonosítása miatt utal rá akként, hogy ő az párt települési elnöke.

A harmadik sérelmezett tartalom vonatkozásában, miszerint az párt jelentősen veszíthetett a kerületi elnök ingatlanszerzésén, kifejtette, hogy a „kerületi elnök” kifejezés alapján a felperes érintettsége megállapítható és így keresetösségi joga is fennáll. Megállapította, hogy a cikk ezen része is a rendelkezésre álló valós tényekből levont okszerű következtetéseket tartalmaz, amelyek véleményként értékelendők. Az írás ugyanis bemutatja, hogy a felperes 2015-ben 79.000 Ft/négyzetméter áron vásárolta meg az ingatlant testvéreivel, miközben a környéken ekkor 338.000 Ft/négyzetméter volt az átlagos ár. A felperes szubjektív érzete miatt sajtóhelyreigazításra pedig nincs lehetőség, figyelemmel arra is, hogy a felperesnek, mint közszereplőnek fokozott a tűrési kötelezettsége.

A perköltség viseléséről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján határozott, és – a Pp. 499. § (1) bekezdésére is figyelemmel – a pervesztes felperest kötelezte a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. és 4/A. §-a alapján mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíj, valamint az eljárási illeték megfizetésére [Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdés].

[6] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte a második sérelmezett közlésre vonatkozó kereseti kérelem elbírálásának hiánya miatt, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetnek teljes egészében történő helyt adást kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen, a szövegkörnyezetből és a cikk mondanivalójából kiragadva, szigorú nyelvtani szabályok mentén értelmezte az első és a harmadik közlés tartalmát, míg a második sérelmezett közlést a határozott kereseti kérelem ellenére nem is vizsgálta. A sérelmezett közléseket tévesen, betű szerint értelmezve minősítette véleménynek, holott azok valóságos tartalmuk szerint tényállítások. Kifejtette, hogy az újságíró célzásokkal, utalásokkal, egyes tényállásrészek elhagyásával, a tényálláselemek téves következtetésre indító csoportosításával, valamint az állítmány feltételes módba helyezésével kívánta megghiúsítani a sajtó-helyreigazítás igény érvényesíthetőségét.

Előadta, hogy az ingatlan adásvételkori állapota romos volt, az jelentős felújítást igényelt ahhoz, hogy rendeltetésszerűen használni lehessen, így a cikkbéli ingatlan adásvételkori tényleges értékét az I. rendű alperes nem bizonyította, arra vonatkozóan indítványt sem terjesztett elő. Nem értékelte és bírálta el az elsőfokú bíróság a „csökkentett áron” történő szerzésre vonatkozó sérelmes közlést álláspontja szerint, ami az jelenti, hogy nem a piaci áron, hanem attól alacsonyabb értéken jutott az ingatlanhoz. Ezt az írás abban a kontextusban közli az olvasókkal, hogy kerületi elnökként, a pártbéli tisztségével visszaélve szerezte meg a piaci ár alatt az ingatlan tulajdonjogát. Azonban az adásvételi szerződések idején nem volt kerületi elnök, és még a pártnak sem volt a tagja, amely információt a cikk elhallgatja.

Kifogásolta, hogy a felperesnek sem adott lehetőséget a sajtószerv álláspontja kifejtésre és ennek kapcsán részletes előadást tett a magyarországi médiapluralizmus helyzetéről és annak egyes nemzetközi szervek általi minősítéséről, az portál online hírportál korábbi szerkesztőjének elbocsátásáról, tulajdonos váltásáról és a lap újságíróinak rendőrségi kihallgatásáról, utalva az Alkotmánybíróság gyakorlatára az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerinti kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye kapcsán {22/2021. (VII. 13.) AB határozat, Indokolás [43]}.

[7] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

[8] A felperes fellebbezése nem alapos.

[9] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, így – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló másodlagos fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[10] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel érintett körben az irányadó eljárási és anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le. Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján, helyes indokaira hivatkozással helybenhagyta.

[11] A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen a felperesnek az ítélet teljességére vonatkozó fellebbezési kérelmét vizsgálta. A Pp. 341. § (1) bekezdése alapján az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Ennek formális vizsgálata vonatkozásában az rögzíthető, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetét egészében utasította el.

[12] Az ítélet jogi indokolása pedig a Pp. 346. § (4) bekezdése alapján tartalmazza a felperesnek a per tárgyára vonatkozó valamennyi kérelmét, így a második sérelmezett tartalomra vonatkozó helyreigazítási kérelmét, miszerint áron alul, csökkentett értéken szerezhette meg a pártjától a felperes az párt pártirodáját, aki ezzel saját pártját is megkárosította. Az elsőfokú bíróság ítélete [20] bekezdésében az első és második sérelmezett közléseket, azok tartalmi átfedése és egyezése miatt egységesen vizsgálta és indokolta a keresetet elutasító rendelkezését. E körben indokolási kötelezettségének is eleget tett, amikor részben az ingatlan adásvételére vonatkozó, nem vitatott tényállításként értékelte a sérelmezett állítást, részben pedig az áron aluli szerzés és a megkárosítás vonatkozásában tényekből levont okszerű következtetésnek minősítette ezen közléseket. Erre tekintettel az ítélet teljességére és az indokolási kötelezettség teljesítésére vonatkozóan eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság nem követett el.

[13] A Fővárosi Ítéltábla a másodlagos, az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezés folytán arra mutat rá, hogy a felperes közszereplő politikus, a perbeli írás pedig közügyekben való megszólalásnak minősül. A sajtónak jogában áll, hogy a politikai közéletet alakító, vezető pártpolitikai tisztségeket ellátó személyek tulajdonszerzését vizsgálja, és ennek keretében egy pártszervezet által kötött magánjogi szerződések hátterét és értékegyensúlyát vizsgálja. A felperest a Ptk. 2:44. §-ában, továbbá a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltak alapján – a közügyekre vonatkozó véleménynyilvánítási szabadság kiemelt védelmére tekintettel – a közérdeklődésre számot tartó ügyben kifejtett vélemények, kijelentések vonatkozásában fokozottabb törési kötelezettség terheli.

[14] Az elsőfokú bíróság a vonatkozó alkotmánybíróági határozatok alapján helytállóan állapította meg, hogy az alperesi megszólalás közügyben történt, ezért a sérelmezett közléseket a sajtószabadság minél erősebb érvényesülésére figyelemmel kellett megítélni. A perbeli írás a 2022. évi országgyűlési választások kampányidőszakában jelent meg, így figyelemmel kell lenni az Alkotmánybíróság 3240/2019. (V. 7.) AB határozatában kimunkált joggyakorlatra, mely szerint a választási kampány olyan szituáció, amelyben a lehető legerősebben jönnek számításba a közügyek minél szabadabb vitája melletti érvek. A választási kampányban van leginkább helye a politikai programokról, a versengő pártok és jelöltek alkalmasságáról vallott vélemények akár túlzó, felfokozott megfogalmazásának, tekintettel arra is, hogy ezen időszak alatt a cáfolat vagy ellenvélemény kifejtésének is

jelentős tere nyílik {31/2014. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [30]; 5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [28]; 9/2015. (IV. 23.) AB határozat, Indokolás [35], [43], továbbá 3107/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [26]}. Azt is kiemelte az Alkotmánybíróság, hogy a tényállításokra vonatkozó, a jogszerűtlenség megállapíthatósága tekintetében megengedőbb teszt alkalmazására ez esetben kifejezetten szűk körben van csak lehetőség, vagyis a tényállítás alkotmányjogi fogalmát megszorítóan kell értelmezni {3240/2019. (V. 7.) AB határozat Indokolás [28]-[29]}.

[15] Az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletek és a személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatokat tartalmaznak. A közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt. [7/2014. (III. 7.) AB határozat]. A véleményszabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és a polemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek és értékítélettel terhelt tényállítások is. Azonban minél határozottabb, erősebb ugyanakkor egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia.

Ezen szempontokat is figyelembe véve minden elemében helyesen értékelte az elsőfokú bíróság az ingatlan adásvételi ügylet értékarányossága, az „áron aluli vételre” és a „saját pártjának megkárosításra” vonatkozó sérelmezett közléseket következtetésnek, megengedett véleménynyilvánításnak. Ezen kritikai tartalmú kijelentések ugyanis azt fejezik ki, hogy az adásvételi szerződésekből megismerhető objektív vételár összege, a piaci viszonyoknak való megfelelésége vita tárgya lehet. A vételárat befolyásoló szempontok (az ingatlan mérete, a környékbeli árak, a későbbi értékesítés alacsonyabb vételára stb.) értékelésétől az alperesi sajtótermék sincs elzárva.

[16] Kifejezetten kiderül a cikkből, hogy miért tekinti vitásnak az összeget a cikk írója; bemutatásra kerül, hogy milyen körülményekre alapozza kritikáját, aggályait. Mivel a vélemény valós ténybeli alapját (értékesítés ténye, vételár mértéke) a cikk tartalmazza, ezért az olvasó nyomon követheti, hogy nem tényállítás, hanem véleményalkotás történik a cikk szerzője részéről és annak megalapozottságát az átlagolvasó ezek alapján meg is tudja ítélni.

A felperes fellebbezésében kifogásolt feltételes mód használata is a közlés véleményjellegét fejezi ki, ezért nem is lehetett másképpen értelmezni a közlést. Az pedig, hogy az újságíró megfogalmazhatott olyan véleményt, hogy az eladó párt jelentősen veszített az áron alul történt értékesítésen, míg az ingatlant megszerző felperes ezzel „megkárosította” a pártját, az a cikkben bemutatott adásvételi szerződések, vételárak és a környékbeli ingatlanok értéke alapján okszerűen levont következtetés, amellyel szemben sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

[17] A felperes által hivatkozott romos állapot és jelentős összegű beruházás cikkbeli bemutatásának és értékelésének hiánya nem alapoz meg sajtó-helyreigazítást, mert az újságíró a cikkben elemzett tények és értékarányossági szempontok alapján vonja le következtetését, amelyet az olvasók megismerhetnek. Ennek alapján eldönthetik és megítélhetik, hogy ezen információk alapján egyetértenek-e a cikk következtetésével, kritikájával vagy sem. E körben

annak van jelentősége, hogy ezen körülmények vonatkozásában nem kelt hamis látszatott az írás, továbbá nem ad olyan értelmezésre lehetőséget, hogy egy objektív és teljeskörű ingatlanforgalmi értékelésen és értékbecslésen alapul a véleménye.

[18] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes pártelnöki tisztsége, személye beazonosíthatóságát és az ügylet párt-hez kötődését fejezte ki és nem azt, hogy az ingatlant pártelnökként vásárolta meg a felperes. A sérelmezett közléseket a cikkben megjelenő megfogalmazásuk alapján, nyelvtani és logikai szabályok szerint vizsgálta és a valóságos tartalma szerint állapította meg az elsőfokú bíróság e körben. Ennek során érvényre juttatta a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalás II. pontjában írtakat, miszerint a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni.

[19] A cikk teljes szövegkörnyezetét alapul véve az írás azt a politikai álláspontot közvetíti az átlagolvasó felé, hogy az párt szervezete áron alul értékesítette a párt korábbi székházát, amely vagyronvesztést eredményezett a számára, míg a párt jelenbeli helyi vezetője pedig áron alul jutott az ingatlanhoz. Az írás semmilyen tényt nem állít a felperes adásvételi szerződés megkötéskori párttagságára és pártvezető tisztségére. Nem tartalmazza azt sem, hogy a felperes pártbeli tisztségével visszaélve befolyásolta volna az értékesítés folyamatát vagy magának adta volna el az ingatlant.

Ezért a felperessel és a pártjával kapcsolatos politikai felelősséget felvető kritika és értékítélet önmagában nem szolgálhat az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján sajtó-helyreigazítás alapjául. A közérdeklődésre számot tartó politikai véleménynek minősülő cikkbeli kritikát a közszereplő felperesnek túrníe kell, annak helyreigazítására nem volt törvényes lehetőség, ahogy azt az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan megállapította.

[20] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az alperesek a másodfokú eljárásban is teljes pernyertesek lettek. Az alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem nyújtottak be, így költségigényt sem érvényesíthetnek. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az alperest fellebbezési költség megfizetésére nem kötelezte [Pp. 81. § (1) bekezdés].

[21] A felperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint fellebbezési illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

Budapest, 2022. október 20.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró

